

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Starptautiskā okeānu pārvaldība – okeānu nākotnes veidošanas darbākārtība””

(JOIN(2016) 49 final)

(2017/C 209/11)

Ziņotājs: **Jan SIMONS**

Apspriešanās	Eiropas Komisija, 27.1.2017.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	REX
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	6.3.2017.
Pieņemts plenārsesijā	29.3.2017.
Plenārsesija Nr.	524
Balsojuma rezultāts	201/2/2
(par/pret/atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) norāda, ka kopīgajā paziņojumā minētie pasākumi attiecas gan uz okeānu, gan jūru pārvaldību. EESK ierosina kopīgā paziņojuma nosaukumu mainīt uz “Okeānu un jūru nākotnes veidošanas darbākārtība”.

1.2. EESK piekrīt, ka ir pamats augošajām bažām par to, ka palielinoties okeānu noslodzei, ir vajadzīga labāka to pārvaldība un aizsardzība. Gadsimtiem ilgi pasaules okeāni tika uzskatīti vienkārši par pārāk lieliem, lai tos varētu ietekmēt jebkāda rīcība, taču aizvien intensīvāka cilvēku darbība ir novedusi pie okeānu apdraudējuma. Pasaules okeāni saskaras ar tādām problēmām kā neilgtspējīga zveja, nepietiekama aizsardzība, tūrisms, intensīva satiksme, piesārņojums un tādas klimata pārmaiņu radītas sekas kā jūras līmeņa celšanās un sugu izplatības izmaiņas. Pašreizējais starptautiskās okeānu pārvaldības satvars nespēj nodrošināt okeānu un to resursu ilgtspējīgu pārvaldību. Ir jārikojas steidzami.

1.3. EESK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas (turpmāk “Komisija”) un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos (turpmāk “Augstā pārstāve”) kopīgo paziņojumu par okeānu pārvaldības uzlabošanu. Kopīgajā paziņojumā ir izklāstīta darbākārtība, kā veidot okeānu nākotni, kas ir apdraudēta. Tomēr draudi, ar ko pašlaik saskaras mūsu okeāni, Komisijai un Augstajai pārstāvei vēl ir jāpasludina par prioritāti, lai pienācīgi atspoguļotu neatliekamo vajadzību rīkoties.

1.4. Viens no neefektīvas starptautiskās okeānu pārvaldības cēloņiem ir nepilnības pašreizējā starptautiskās okeānu pārvaldības satvarā. EESK iesaka Komisijai un Augstajai pārstāvei pievērsties šīm nepilnībām un pretrunām, kā arī uzlabot atbilstību spēkā esošajiem noteikumiem, piemēram, uzlabojot Jūras stratēģijas pamatdirektīvas īstenošanu. Eiropas Savienībai būtu jāatturas no jaunu tiesību aktu ierosināšanas, ja lietderīgāk būtu labāk vai koordinētākā veidā īstenot spēkā esošos noteikumus un regulējumu.

1.5. EESK atbalsta kopīgajā paziņojumā uzskaitītās darbības, kuru mērķis ir uzlabot zināšanas par Eiropas okeāniem. Eiropas Savienība varētu dot ievērojamu ieguldījumu okeānu pārvaldības uzlabošanā, it īpaši atbalstot zinātniskos pētījumus par pasaules okeāniem. Pašlaik pieejamie dati ir jāizmanto lietderīgi un efektīvi. Par Eiropas jūrām ir daudz informācijas, taču tā lielākoties ir sadrumstalota. Tāpēc EESK ļoti iesaka Eiropas Savienībai paplašināt Jūras novērojumu un datu tīklu, izveidojot pasaules mēroga jūras datu tīklu. ES varētu kļūt par šādu pētījumu koordinācijas centru.

1.6. EESK mudina ES sadarbīties ar partnervalstīm, lai samazinātu jūras drošības apdraudējumus un riskus, tādus kā pirātisms un cilvēku, ieroču un narkotiku tirdzniecība, izmantojot jauno Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru, Eiropas Jūras drošības aģentūru (EMSA) un Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūru (EFCA). Ar funkcionējošu vienotu informācijas apmaiņas vidi (CISE) būs iespējams nodrošināt, ka dati tiks vākti tikai vienu reizi un ES dalībvalstis ar tiem efektīvi apmainīsies.

1.7. EESK uzskata, ka spēju veidošana labākai okeānu pārvaldībai ir izšķiroša, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību un dotu jaunattīstības valstīm iespēju izmantot okeānus un to resursus saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju (UNCLOS). Tāpēc kopīgajā paziņojumā noteiktie ES pasākumi ir vērtējami atzinīgi, taču Komisijai un Augstajai pārstāvei vēl ir jāprecizē konkrētās darbības un instrumenti šādu spēju veidošanai.

1.8. EESK ļoti atbalsta tāda ES ieinteresēto personu foruma izveidi, kas veltīts pasaules okeāniem un jūrām, it īpaši tādēļ, ka okeānu pārvaldība ir transversāls jautājums, kas aptver virkni ieinteresēto personu. Tomēr šādā forumā vajadzētu izvairīties no tādu diskusiju atkārtošanas, kas jau notiek starptautiskā līmenī. EESK mudina Komisiju iesaistīt visas ieinteresētās personas: ja vēlamies, lai tiktu nodrošināta okeānu efektīva pārvaldība, ir jāmobilizē visa pilsoniskā sabiedrība.

1.9. EESK norāda: lai novērstu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, ir jāievieš efektīvi karoga valsts kontroles un izpildes instrumenti, ieskaitot uzraudzības, kontroles un novērošanas pasākumus. Visu ES dalībvalstu zvejas dati būtu jāvērtē efektīvāk, un ar tiem būtu pienācīgi jāapmainās. Iespējams, to varētu panākt, izmantojot Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) līdzekļus.

1.10. EESK uzskata, ka okeānu pārvaldībā būtu jāpanāk līdzsvars starp sociālekonomisko attīstību un jūras aizsardzību. Tehnoloģijas, kas paredzētas jūras dzīvību resursu izmantošanai, jālieto uzmanīgi un piesardzīgi. To novatoriskais raksturs un nozīme ekonomikas attīstībā nedrīkst novērst uzmanību no iespējamiem riskiem, kas apdraud vidi, kurā tiek veikta šāda darbība. Sauszemes vides ietekmes novērtējumos gūto pieredzi varētu izmantot, lai izstrādātu ekvivalentus teritoriāli specifiskus novērtējumus attiecībā uz okeānu resursu izmantošanu.

2. Kopīgā paziņojuma priekšvēsture

2.1. ANO Ģenerālās asamblējas dalībvalstis 2015. gada jūnijā formāli vienojās, ka saskaņā ar UNCLOS tiks izveidots juridiski saistošs instruments jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās (BBNJ) ⁽¹⁾. Tā kā valstis savas ekonomikas attīstības mērķiem aizvien biežāk vēlas izmantot okeānus, lielāko daļu okeānu teritoriju negatīvi ietekmē neilgtspējīgas darbības, kas notiek jūrā vai uz sauszemes, kā arī klimata pārmaiņu un okeānu paskābināšanās sekas.

2.2. Eiropas Savienība ir izstrādājusi darbākārtību labākai okeānu pārvaldībai, kuras pamatā ir starpnozaru, uz noteikumiem balstīta un starptautiska pieeja. Šis paziņojums, kas ir daļa no savstarpēji lielā mērā savienotas darbākārtības, ir arī ES atbilde uz ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, īpaši uz ilgtspējīgas attīstības 14. mērķi "saglabāt un ilgtspējīgi izmantot okeānus, jūras un jūras resursus". Paziņojuma pamatā ir politiskās pilnvaras, ko Komisijas priekšsēdētājs Junkers piešķīris komisāram *Karmenu Vella*, proti, iesaistīties starptautiskās okeānu pārvaldības veidošanā.

2.3. Komisijas un Augstās pārstāves kopīgajā paziņojumā ir izklāstīti 14 darbību kopumi šādās trīs prioritārajās jomās: 1) starptautiskās okeānu pārvaldības satvara uzlabošana; 2) cilvēka darbības izraisītās okeānu noslodzes samazināšana un ilgtspējīgai jūras nozaru ekonomikai labvēlīgu apstākļu radīšana; 3) starptautiskās okeānu pētniecības un datu stiprināšana.

2.3.1. Starptautiskās okeānu pārvaldības satvara uzlabošana

2.3.1.1. Komisija un Augstā pārstāve ir izstrādājušas darbības, lai risinātu tādus jautājumus kā jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un ilgtspējīga izmantošana ārpus valstu jurisdikcijas esošās teritorijās, 10 % mērķa sasniegšana līdz 2020. gadam attiecībā uz aizsargājamām jūras teritorijām un tādu jūras drošības apdraudējumu un risku samazināšana kā pirātisms un cilvēku, ieroču un narkotiku tirdzniecība.

⁽¹⁾ A/RES/69/292.

2.3.2. Cilvēka darbības izraisītās okeānu noslodzes samazināšana un ilgtspējīgai jūras nozaru ekonomikai labvēlīgu apstākļu radīšana

2.3.2.1. Komisija un Augstā pārstāve ir ierosinājušas pasākumus, ar ko īstenot Parīzes nolīgumu, galveno uzmanību pievēršot ar okeānu saistītām darbībām, lai cīnītos pret nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju un jūras piedrazojumu un virzītos uz starptautiskām pamatnostādņēm par jūras telpisko plānošanu.

2.3.3. Starptautiskās okeānu pētniecības un datu nostiprināšana

2.3.3.1. Komisija un Augstā pārstāve ir izstrādājušas darbības, ar ko uzlabot sabiedrības izpratni un sniegt zinātniski pamatotas zināšanas ar mērķi nodrošināt okeāna resursu ilgtspējīgu pārvaldību un samazināt cilvēka darbības izraisīto noslodzi.

3. Vispārīgas piezīmes

3.1. EESK norāda, ka kopīgajā paziņojumā minētie pasākumi attiecas gan uz okeānu, gan jūru pārvaldību. Tā kā šie ūdeņi ir savstarpēji lielā mērā savienoti, EESK ierosina kopīgo paziņojumu pārdēvēt par “okeānu un jūru nākotnes veidošanas darbākārtību”, lai nodrošinātu skaidrību par šīs iniciatīvas darbības jomu.

3.2. EESK atzīst UNCLOS būtisko ieguldījumu miera, drošības un sadarbības stiprināšanā starp visām nācijām un visu pasaules tautu ekonomiskā un sociālā progresa veicināšanā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas principiem, kā arī okeānu un jūru ilgtspējīgā attīstībā.

3.3. EESK norāda, ka ANO Ģenerālā asambleja ik gadu pārskata norises ar okeānu saistītu jautājumu un jūras tiesību jomās un katru gadu pieņem divas rezolūcijas, kurās izklāsta vispārējas integrētas politikas norādes, – vienu par okeāniem un jūras tiesībām un otru par ilgtspējīgu zivsaimniecību. Eiropas Savienībai būtu aktīvāk jāsadarbības ar starptautiskajiem partneriem, lai atvieglotu ANO norādīto pasākumu īstenošanu.

3.4. EESK uzskata, ka okeānu pārvaldībā būtu jāpanāk līdzsvars starp sociālekonomisko attīstību un jūras aizsardzību. Par tās pamatmērķi būtu jānosaka atvieglot jūras resursu un vides ilgtspējīgu un daudzveidīgu izmantošanu, arī attiecībā uz nākamajām paaudzēm. Resursu ieguve nedrīkstētu notikt uz ekosistēmu rēķina – gluži pretēji, tai vajadzētu būt savietojamai ar ekosistēmu un tā būtu jāveic atbildīgi, izmantojot pareizu politiku un pārvaldības struktūras.

3.4.1. Tehnoloģijas, kas paredzētas jūras dzīļu resursu izmantošanai, jālieto uzmanīgi un piesardzīgi. To novatoriskais raksturs un nozīme ekonomikas attīstībā nedrīkst novērst uzmanību no iespējamiem riskiem, kas apdraud vidi, kurā tiek veikta šāda darbība. Sauszemes vides ietekmes novērtējumos gūto pieredzi varētu izmantot, lai izstrādātu ekvivalentus teritoriāli specifiskus novērtējumus attiecībā uz okeānu resursu izmantošanu.

3.5. EESK ļoti atbalsta tāda ES ieinteresēto personu foruma izveidi, kas veltīts okeāniem un jūrām, taču uzsver, ka tajā jāiesaista pilsoniskā sabiedrība. Šādu forumu varētu izmantot kā platformu, kurā apmainīties ar zinātību, pieredzi un paraugpraksi attiecībā uz okeānu labāku pārvaldību. To varētu arī izmantot, lai ES līdzekļu sadali pielāgotu okeānu pārvaldības uzlabošanai, un pastiprinātu centienus izvērtēt jūras zinātniskajā pētniecībā un novērošanā veikto publisko ieguldījumu ekonomisko efektivitāti.

3.6. EESK uzskata, ka, izstrādājot jaunus priekšlikumus okeānu pārvaldības uzlabošanai, Eiropas Savienībai būtu jāņem vērā vispārējā situācija, lai netiktu netīšām ietekmētas tās okeānu pārvaldības jomas, kas jau ir pilnībā izveidotas un labi darbojas. Eiropas Savienībai būtu arī jāizvairās no tādu diskusiju atkārtošanas, kas jau notiek starptautiskā līmenī.

3.7. EESK atzīst, ka regulējuma nepilnību dēļ var tikt pieļautas neregulētas un neregistrētas darbības, jūras resursu pārmērīga izmantošana un Zemes ekosistēmu iznīcināšana. Šo problēmu risināšanai būtiski ir zinātniskie pētījumi par šīm ekosistēmām, kā arī labāka izpratne par pašreizējo pārvaldības struktūru, lai šīs nepilnības novērstu. EESK uzskata, ka ES varētu kļūt par lideri pasaules okeānu zinātniskās pētniecības jomā un par šādu pētījumu koordinācijas centru.

3.8. Līdztekus regulējuma nepilnību un pretrunu apzināšanai vienam no Komisijas un Augstās pārstāves mērķiem vajadzētu būtu spēkā esošo noteikumu ievērošanas uzlabošanai. To varētu panākt, izmantojot ES tirgus ietekmi noteiktās politikas jomās, piemēram, zivsaimniecības jomā, lai iesaistītu svarīgus tirgus dalībniekus, kā uzsvēra komisārs *Karmenu Vella*, sniedzot komentārus par ES rīcību pret nelegālu zveju ⁽²⁾.

3.9. EESK piekrīt, ka visām nozarēm nemitīgi jāstrādā pie okeānu pārvaldības modeļa uzlabošanas, jo okeānu noslodze pieaug. Kā piemēru EESK min to, ka tādas organizācijas kā reģionālās zvejniecības pārvaldības organizācijas (RZPO) un Starptautiskā Jūrniecības organizācija (SJO) cenšas uzlabot savus pārvaldības principus, lai pilnveidotu spēkā esošo stratēģisko satvaru.

3.10. EESK uzskata, ka Komisijai un Augstajai pārstāvei būtu jāvērtē prasmju, kompetenču un apmācības vajadzības, lai atvieglotu gaidāmo darbvietu izveidi okeāna nozarēs – tas ir jautājums, kas paziņojumā nav ietverts.

4. Īpašas piezīmes

4.1. Starptautiskās okeānu pārvaldības satvara uzlabošana

4.1.1. EESK atzinīgi vērtē Komisijas un Augstās pārstāves apņemšanos sadarboties ar dalībvalstīm un starptautiskiem partneriem, lai nodrošinātu, ka tiek pieņemti, ratificēti un īstenoti svarīgi jau esošie globālās okeānu pārvaldības instrumenti, piemēram, Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Konvencija par darbu zvejniecībā, un izstrādāti nepieciešamie jaunie instrumenti, piemēram, plānotais UNCLOS īstenošanas nolīgums par BBNJ. EESK arī mudina Komisiju un Augsto pārstāvi sadarboties ar SJO, lai veicinātu SJO instrumentu ieviešanu un pienācīgu īstenošanu. Komisijai ir jānosaka praktiski pasākumi un līdzekļi šā mērķa sasniegšanai.

4.1.2. EESK atzinīgi vērtē Komisijas un Augstās pārstāves apņemšanos uzlabot vispasaules un reģionālo organizāciju darba koordināciju un sadarbību, kā arī partnerības ar okeāna lielvarām. Tas liecina, ka okeāna darbību pārvaldībā, kas joprojām lielākoties notiek nozarēs, ES cenšas īstenot integrētu starpnozaru pieeju. EESK ļoti atbalsta Komisijas un Augstās pārstāves iesaistīšanos *UN-Oceans*, kas ir mehānisms, ar ko iecerēts uzlabot ANO sistēmā ietverto kompetento organizāciju darba koordināciju, konsekvenci un efektivitāti.

4.1.3. Spēju veidošanai ir izšķiroša nozīme, lai panāktu ilgtspējīgu attīstību un dotu jaunattīstības valstīm iespēju izmantot okeānus un to resursus ilgtspējīgi un saskaņā ar UNCLOS. Tomēr Komisijai un Augstajai pārstāvei vēl ir jānosaka konkrēti ES spēju veidošanas pasākumi.

4.1.3.1. EESK pieņem zināšanai, ka kopīgajā paziņojumā ir atsauce uz spēju veidošanas resursiem, kuru mērķis ir uzlabot ilgtspējīgu attīstību un jūras nozaru ekonomiku Vidusjūras reģionā. Tomēr līdzīgi resursi ir jāmobilizē attiecībā uz visām Eiropas jūrām, kā arī Arktikas reģionu.

4.1.4. EESK aicina vairāk aizsargāt Arktikas resursus kā dabas kapitālu nākamajām paaudzēm un šajā apgabalā pašreiz notiekošās vides pārmaiņas uzskatīt par Eiropas un pasaules mēroga centienu rādītāju klimata aizsardzības jomā. EESK uzskata, ka Komisija varētu uzlabot Arktikā esošo ekonomikas dalībnieku informētību par teritorijas jutīgumu un arvien pieaugošo nepieciešamību attīstīt to ilgtspējīgi. Arktikas reģionu aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām nedrīkst notikt, neņemot vērā iedzīvotājus vai uz viņu rēķina. Vietējie iedzīvotāji vēlas ne tikai saglabāt savu kultūru, bet arī izmantot ilgtspējīgas ekonomikas un sociālās attīstības radītās iespējas.

4.1.4.1. EESK aicina panākt, lai pilsoniskā sabiedrība varētu aktīvi iesaistīties vietējo iedzīvotāju interešu aizstāvībā un problēmu risināšanā. ES varētu arī organizēt publiskās diskusijas, kurās galvenie dalībnieki, piedaloties vietējiem iedzīvotājiem, varētu iepazīstināt ar savu ieguldījumu reģiona ilgtspējīgā attīstībā. Varētu apsvērt Arktikas informācijas centra izveidi Briselē ⁽³⁾.

⁽²⁾ Eiropas Komisijas paziņojums presei *EU acts on illegal fishing: Yellow card issued to Thailand while South Korea & Philippines are cleared* ("ES vērsas pret nelegālu zveju: Taizemei dzeltenā kartīte, Dienvidkoreja un Filipīnas attaisnotas"), 2015. gada 21. aprīlis, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4806_en.htm.

⁽³⁾ OV C 75, 10.3.2017., 144. lpp.

4.1.5. Ir pieaugusi migrācija pa nedrošo jūras ceļu, kas nozīmē, ka ir steidzami jārikojas, lai nepieļautu cilvēku dzīvības zaudēšanas gadījumus jūrā. Tāpēc EESK atzinīgi vērtē jaunās Eiropas Robežu un krasta apsardzes regulas (Regula (ES) 2016/1624) pieņemšanu, lai gan komiteja bija ļoti ieteikusi to nosaukt par Eiropas Robežu apsardzes aģentūru. EESK atbalsta arī grozījumus regulās par Eiropas Jūras drošības aģentūru (EMSA) un Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūru (EFCA).

4.1.5.1. Atzinumā par grozījumiem regulā, ar ko izveido EMSA⁽⁴⁾, EESK norādīja, ka tā pozitīvi vērtē aģentūras lomu kuģošanas drošības uzlabošanā dalībvalstīs. Jau toreiz komiteja arī norādīja, ka ir ļoti svarīgi atbildīgā veidā paplašināt EMSA uzdevumus un kompetenci.

4.1.6. EESK ņem vērā ES pasākumus cīņai pret nelegālu zveju un okeānu pārtikas resursu ilgtspējīgas pārvaldības stiprināšanai. Kopējā zivsaimniecības politika tika izveidota 20. gadsimta sešdesmitajos gados, un tā ir pastāvīgi jāpārskata. Komiteja atzinīgi vērtē politikas aktualizēšanas procesu, kura mērķis ir iet kopsolī ar tehnoloģiskajām pārmaiņām, lai uzlabotu zivju krājumu saglabāšanu un aizsardzību.

4.1.6.1. EESK norāda: lai novērstu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, ir jāievieš efektīvi kontroles un izpildes instrumenti, ieskaitot uzraudzības, kontroles un novērošanas pasākumus. Komiteja vērš Komisijas un Augstās pārstāves uzmanību uz to, ka ANO ar bažām ir konstatējusi, ka neuzticamas informācijas dēļ jūras zvejniecības efektīva pārvaldība dažos apgabalos ir kļuvusi apgrūtināta. Tāpēc visām ES dalībvalstīm būtu jāiegulda zināšanu uzlabošanā par to ūdeņos notiekošās zvejas datiem un šo datu apmaiņā. Iespējams, to varētu panākt, izmantojot EJZF līdzekļus.

4.1.6.2. EESK mudina Komisiju turpināt centienus uzlabot RZPO veikspēju. Turklāt, īstenojot integrētu pieeju jūrlietām, Komisijai būtu jātiecas pēc labākas koordinācijas starp dažādiem forumiem, piemēram, starp reģionālām jūras aizsardzības konvencijām un globālām organizācijām.

4.2. *Cilvēka darbības izraisītās okeānu noslodzes samazināšana un ilgtspējīgai jūras nozaru ekonomikai labvēlīgu apstākļu radīšana*

4.2.1. EESK visnotaļ atbalsta ES pasākumus, tostarp paziņojumu par COP21 nolīguma īstenošanu un okeānu sasilšanas, jūras līmeņa celšanās un paskābināšanās kaitīgo seku samazināšanu. EESK arī mudina Komisiju un Augsto pārstāvi rīkoties proaktīvi un novērtēt šādu seku ietekmi uz jūras nozaru ekonomiku ne tikai labi nostabilizētās, bet arī jaunās nozarēs.

4.2.2. EESK atbalsta Komisijas veiktos pasākumus, ar kuriem labāk īsteno Nolīgumu par ostas valsts pasākumiem, kas stājās spēkā 2016. gada jūnijā kā saistošs starptautisks nolīgums, kura mērķis ir apkarot nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju. Sagaidāms, ka, pienācīgi īstenojot šo nolīgumu, nozare kļūs ilgtspējīgāka un tam būs būtiska pastiprinoša ietekme uz visu zvejas produktu piegādes ķēdi.

4.2.3. EESK uzskata, ka par zvejas tiesību pārkāpumiem būtu jāpiemēro stingras soda sankcijas. Ir svarīgi īstenot SDO Konvenciju par darbu zvejniecībā, lai novērstu darba ņēmēju ļaunprātīgu izmantošanu uz zvejas kuģiem un negodīgu konkurenci, ko rada darba pamatprincipu un tiesību pārkāpumi. Dzīves un darba apstākļiem jūrā ir jāatbilst visaugstākajiem starptautiskajiem un ES standartiem.

4.2.4. EESK norāda, ka viens no galvenajiem pārzvejas cēloņiem ir kaitīgas zvejas subsīdijas, kas vai nu paredzētas flotes jaudas palielināšanai vai piešķirtas zvejniekiem, kuri iesaistās NNN zvejā, tāpēc atzinīgi vērtē ES apņemšanos intensīvāk strādāt pie Pasaules Tirdzniecības organizācijā notiekošo sarunu pabeigšanas par šo jautājumu.

4.2.5. Attiecībā uz jūras piedrazojumu EESK ar bažām norāda, ka ir aizvien vairāk pierādījumu par tā kaitīgo ietekmi uz dzīvo dabu un dzīvotnēm, kā arī uz jūras bioloģisko daudzveidību un vidi. Ar īpašām bažām EESK uzsver mikroplastmasas piesārņojuma problēmu, jo šī plastmasa, kas jūrā nonāk tieši vai lielāku priekšmetu sadalīšanās rezultātā, sasniedz pat visattālākos apgabalus, tajā skaitā visdziļāko ūdeņu teritorijas, un izdala kaitīgas ķīmiskās vielas, kas var piesārņot barības ķēdi.

⁽⁴⁾ OV C 107, 6.4.2011., 68. lpp.

4.2.5.1. EESK atzinīgi vērtē katras reģionālās jūras konvencijas ietvaros veiktos pasākumus, ar ko novērš un samazina jūras piedrazojumu, piemēram, īpašu reģionālo rīcības plānu izstrādi. EESK mudina ES dalībvalstis uzlabot Jūras stratēģijas pamatdirektīvas īstenošanu, lai sasniegtu un uzturētu labu jūras vides stāvokli. Komisijai būtu jāmudina arī ārpus ES esošie reģioni izstrādāt līdzīgus rīcības plānus.

4.2.5.2. EESK uzsver, cik svarīgi cīņā pret kuģu izraisīta jūras piedrazojuma avotiem ir tādi starptautiskie mehānismi kā MARPOL konvencija, un mudina Komisiju 2017. gadā ierosināt pārskatītu Direktīvu par ostas atkritumu uzņemšanas iekārtām, lai panāktu vēl lielāku pielīdzināšanu MARPOL konvencijas darbības jomai un definīcijām.

4.2.5.3. EESK uzskata, ka Eiropas Savienībai jārūpējas par labāku izpratni par jūras piedrazojuma, tostarp mikroplastmasas, reģionālajām īpatnībām, kā arī avotiem, apjomu, ceļiem, izplatīšanās tendencēm, veidu un ietekmi, un mudina Komisiju un Augsto pārstāvi pievērsties jūras piedrazojuma cēloņiem gan jūrā, gan sauszemes.

4.2.6. EESK atbalsta Komisijas un Augstās pārstāves rīcību, kuras mērķis ir panākt un paātrināt veiksmīgu jūras telpisko plānošanu pasaules līmenī, iesaistot visas galvenās ieinteresētās personas ⁽⁵⁾.

4.2.7. EESK mudina Komisiju un Augsto pārstāvi veicināt reģionālo un starptautisko sadarbību, lai izveidotu ilgtspējīgus ilgtermiņa finansēšanas mehānismus aizsargājamām jūras teritorijām, nodrošinot, ka tās ir labi pārvaldītas un veido ekoloģiski saskaņotu tīklu.

4.3. *Starptautiskās okeānu pētniecības un datu nostiprināšana*

4.3.1. EESK atbalsta kopīgajā paziņojumā uzskaitītās darbības, kuru mērķis ir uzlabot zināšanas par Eiropas okeāniem. Tāpēc EESK ļoti iesaka Eiropas Savienībai paplašināt Jūras novērojumu un datu tīklu, izveidojot pasaules mēroga jūras datu tīklu. ES varētu kļūt par šādu pētījumu koordinācijas centru. Tomēr pirms papildu informācijas vākšanas un analīzes ir lietderīgi un efektīvi jāizmanto pašlaik pieejamie dati. Par mūsu jūrām ir daudz informācijas, taču tā lielākoties ir sadrumstalota.

4.3.2. EESK mudina Komisiju veicināt plašāku starptautisko sadarbību jūrlietu zinātnes un tehnoloģijas jomā, kā ieteikusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO), lai stimulētu inovāciju un stiprinātu jūras nozaru ekonomikas ilgtspējīgu attīstību.

4.3.3. Visbeidzot, EESK iesaka Komisijai un dalībvalstīm strādāt pie statistiskās un metodiskās bāzes uzlabošanas Eiropas un valstu līmenī, lai novērtētu ar okeānu saistīto tradicionālo un jauno nozaru mērogu un darbību, kā arī to ieguldījumu vispārējā ekonomikā.

Briselē, 2017. gada 29. martā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Georges DASSIS

⁽⁵⁾ Atsauce uz 2. starptautisko konferenci par jūras telpisko plānošanu, ko kopīgi organizē Eiropas Komisijas Jūrlietu un zivsaimniecības ĢD un UNESCO Starpvalstu okeanogrāfijas komisija. Tā notiks 2017. gada 15.–17. martā UNESCO galvenajā mītnē Parīzē Francijā.